

N:o 47.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1867.

— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, om ändring i Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1858 i afseende på förbud emot gemensamma andaktsöfningar utan prests ledning, då allmän gudstjenst hålles.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 40.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har förslag blifvit väckt om ändring i Kongl. Förordningen angående gemensamma andaktsöfningar den 26 Oktober 1858, så vidt denna författning innehåller förbud emot dylika andaktsöfningar "å tid, då allmän gudstjenst i församlingen förrättas". Efter inhemtad kännedom om den erfarenhet som tillämpningen af nämnda Kongl. Förordning i nu ifrågasvarande hänseende lemnat, har Riksdagen funnit berörda framställning förtjent af synnerlig uppmärksamhet. Det i berörda författning meddelade förbud emot hållande af gemensamma andaktsöfningar, utan ledning af prest, å tid då allmän gudstjenst hålles, var visserligen icke endast en gärd åt den varsamhet, hvarmed man ansåg sig böra gå till väga vid öfvergången från den mindre toleranta lagstiftning, i hvilken åren 1858 och 1860 medförde viktiga och högt påkallade förändringar; ty erfarenheten hade gifvit vid handen, att åtskillige ledare af de separatistiska rörelserna icke dragit i betänkande att trotsa gällande ordning, i det att de ända invid dörrarne af den kyrka, i hvilken församlingen förrättade sin gudstjenst, föranstaltade sammankomster, hvilka för den förra voro störande och icke kunde undgå att väcka förargelse. Men om än det ifrågasvarande förbudet må anses egnadt att skydda mot dylika tilltag, så torde detsamma deremot, i sin stränghet tillämpadt, icke befinnas öfverensstämma med den fördragsamhet, som vunnit ett uttryck i Kongl. Förordningen om främmande religions-bekännare och deras religionsöfning den 23 Oktober 1860. Denna förordning lemnar de kristna

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 3 Häft.

trosbekännare, hvilka förenat sig i församling, rätt att idka offentlig religionsöfning i egna bönehus å tid, som de fritt välja. Emellertid befinner sig inom landet en sekt, de s. k. baptisterna, den talrikaste bland alla, hvilken icke vill formligen utträda ur Svenska kyrkan och bilda egen församling. Denna sekt kan såväl som öfriga independenter, hvilka icke göra mera buller af sig än de s. k. tillåtna religionssamfundet — i de större städer, der både ottesång, högmessa och aftonsång i de allmänna kyrkorna ega rum, svårigen få tillfälle att förrätta sin andakt, sålänge det är förbjudet att sammankomma till andaktsöfningar å tid, då allmän gudstjenst i församlingen hålles.

Hvad landsbygden beträffar kan denna svårighet jemväl för Statskyrkans varmaste anhängare till och med vara ööfvervinnelig, enär under vissa årstider det från somliga trakter kan blifva omöjligt, såväl att samlas till den allmänna gudstjensten som att meddela sig med de vederbörande, af hvilka den omförmälda tillåtelsen skall utfärdas; än mer att erhålla en prest till ledning vid den gemensamma andaktsöfningen, för hvilken, till följd af behof och sed, befolkningen hyser en benägenhet, som ingalunda bör motverkas.

Riksdagen anser nu anförda omständigheter tillräckligt tala för behöfligheten af en ändring i den ifrågavarande författningen, dervid dock Riksdagen icke förbisett angelägenheten deraf, att afvärjandet af de missbruk, stadgandet haft för afsigt att förekomma, icke lemnas ur sigte. Det dubbla ändamålet har Riksdagen trott kunna vinnas genom borttagande af bestämmelsen, att sammankomster till gemensamma andaktsöfningar utan vederbörande presterskaps omedelbara ledning icke må "utan särskildt tillstånd ega rum å tid, då allmän gudstjenst i församlingen hålles", och införande i dess ställe af det stadgande, att sådan sammankomst ej får hållas så nära stället för den allmänna gudstjensten, att den sednare eller ordningen vid densamma störes; såsom följd hvaraf den i författningens sednare del fastställda ansvarspåföljd för föranstaltande af så beskaffad sammankomst och för upplåtande af hus dertill bör utgå, och öfverträdelse af det nya stadgandet falla under ansvarsbestämmelsen i 11 Kap. 2 § Strafflagen.

Vid den ändring af gällande bestämmelser i ämnet, som sålunda skulle ega rum, och som icke läser kunna ske på annat sätt än genom att, med upphäfvande af Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1858 utfärda en annan i dess ställe, hvilken således får sednare datum än nya Strafflagen, synes den uti 1858 års förordning meddelade hänvisning till hvad Utsökningsbalken angående böters förvandling stadgar böra utgå; och har Riksdagen på grund häraf för sin del beslutat en författning, hvarigenom, med ändring af Kongl. Förordningen angående särskilda sammankomster för andaktsöfning den 26 Oktober 1858, stadgas som följer:

"Medlemmar af Evangeliskt-Lutherska kyrkan vare ej förment att sammankomma till gemensamma andaktsöfningar utan vederbörande presterskaps omedelbara ledning; dock må sådan sammankomst å tid, då allmän gudstjenst i församlingen förrättas, ej ega rum så nära det ställe, der gudstjensten hålles, att denna eller ordningen deraf störes. Ej heller må vid religionsöfning, som ej är att hänföra till enskild husandakt, tillträde vägras församlingens presterskap, medlem af dess kyrkoråd eller den offentliga myndigheten i orten, hvilken sistnämnda myndighet, i händelse af inträffad olaglighet eller oordning, eger att, der så nödigt anses, sammankomsten upplösa. Uppträder någon, som ej är prest eller enligt Kyrkolagen berättigad att offentligen predika, vid dylik sammankomst såsom lärare med andliga föredrag, som anses leda till söndring i kyrkligt hänseende eller förakt för den allmänna gudstjensten eller eljest till undergräfvande af religionens helgd, ankomme på kyrkorådet att honom förbjuda att i berörda egenskap inom församlingen vidare uppträda.

Hvar som underlåter att ställa sig till efterrättelse kyrkoråds förbud mot utöfvande af lärareverksamhet, böte från och med femtio till och med trehundra R:dr till tveskiftes emellan åklagaren och församlingens fattiga."

Riksdagen framhärdat etc.

Stockholm den 6 Maj 1867.

N:o 48.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1867.

— — — — Andra Kammaren den 6 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i 16 Kap.
5 och 15 §§ Jorda-balken.*

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 65.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har förslag blifvit väckt derom, att i de fall, då vid lega af jord å landet viss legotid är på förhand aftalad, uppsägning af lego-